

การประเมินความเสี่ยง ต่อการรับสินบน

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ

ความหมายของการทุจริต สินบน และผลประโยชน์ทับซ้อน

1. การทุจริต

ทุจริตในภาครัฐ หมายความว่า ทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤตินิชอบในภาครัฐ

ทุจริตต่อหน้าที่ หมายความว่า ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่เท่านั้นหรือใช้อำนาจ ในตำแหน่งหรือหน้าที่ทั้งนี้เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่นหรือกระทำอันเป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญาหรือตามกฎหมายอื่น

ประพฤตินิชอบหมายความว่า การใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่อันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย ระเบียบ คำสั่งหรือมติคณะรัฐมนตรีที่มุ่งหมายจะควบคุมดูแลการรับการเก็บรักษาหรือการใช้เงินหรือทรัพย์สินของแผ่นดินประเภทความเสี่ยงทางทุจริตแบ่งเป็น 3 ด้าน (Function Based)

1. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติอนุญาตตาม พ.ร.บ. อำนาจความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558 (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจที่ให้บริการที่ให้บริการที่ประชาชนอนุมัติ หรือ อนุมัติตาม พ.ร.บ. การอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558)

2. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสในการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

3. ความเสี่ยงในการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายในงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

2. สินบน

สินบน (Bribery) หมายถึง ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่เสนอว่าจะให้ สัญญาว่าจะให้ มอบให้ การยอมรับ การให้ หรือการร้องขอสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อันส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งในลักษณะจงใจให้กระทำการหรือไม่กระทำการที่ขัดต่อหน้าที่ความรับผิดชอบ

ทรัพย์สิน หมายถึง ทรัพย์สินและวัตถุไม่มีรูปร่างซึ่งอาจถือเอาได้ เช่น เงิน ที่ดิน รถ เป็นต้น

ประโยชน์อื่นใด เช่น การสร้างบ้านหรือตกแต่งบ้านโดยไม่มีคิดราคา หรือคิดราคาต่ำ

3. ผลประโยชน์ทับซ้อน

คำว่า Conflict of interest มีผู้ให้คำแปลเป็นภาษาไทยไว้หลากหลาย เช่น การขัดกันแห่งผลประโยชน์ ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวม” หรือ “การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวม” หรือ “การขัดกันระหว่างผลประโยชน์สาธารณะและผลประโยชน์ส่วนบุคคล” หรือ

“ประโยชน์ทับซ้อน” หรือ “ประโยชน์ทับซ้อน” หรือ “ประโยชน์ขัดกัน” หรือบางท่านแปลว่า “ผลประโยชน์ขัดแย้ง” หรือ “ความขัดแย้งทางผลประโยชน์”

คู่มือการปฏิบัติสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อมิให้ดำเนินกิจการที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม ตามมาตรา 100 แห่งกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ประโยชน์ส่วนบุคคล (Private interests) คือ การที่บุคคลทั่วไปในสถานะส่วนบุคคลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐใน สถานะเอกชนได้ทำกิจกรรมหรือกระทำการต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ส่วนตน ครอบครัว เครือญาติ พวก พ้องหรือของ กลุ่มในสังคมที่มีความสัมพันธ์กันในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การประกอบอาชีพ การทำธุรกิจ การค้า การลงทุน เพื่อหาประโยชน์ในทางการเงินหรือในทางธุรกิจ เป็นต้น

ประโยชน์ส่วนรวมหรือประโยชน์สาธารณะ (Public interests) คือ การที่บุคคลใดๆ ในสถานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ (ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของรัฐ) ได้กระทำการใดๆ ตามหน้าที่หรือได้ปฏิบัติหน้าที่อันเป็นการดำเนินการในอีกส่วนหนึ่งที่แยกออกมาจากการดำเนินการตามหน้าที่ในสถานะของเอกชน การกระทำการใด ๆ ตามหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐจึงมี วัตถุประสงค์หรือมีเป้าหมายเพื่อประโยชน์ส่วนรวม หรือการรักษาประโยชน์ส่วนรวม ที่เป็นประโยชน์ของรัฐ การทำหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐจึงมีความเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงกับอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย และจะมีรูปแบบของ ความสัมพันธ์หรือมีการกระทำในลักษณะต่าง ๆ กันที่เหมือนหรือคล้ายกับการกระทำของบุคคลในสถานะเอกชน เพียงแต่การกระทำในสถานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐกับการในสถานะเอกชน จะมีความแตกต่างกันที่ วัตถุประสงค์เป้าหมายหรือประโยชน์สุดท้ายที่แตกต่างกัน

การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมหรือผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest) คือ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการใดๆ หรือดำเนินการในกิจการสาธารณะที่เป็นการดำเนินการตาม อำนาจหน้าที่หรือความรับผิดชอบในกิจการของรัฐหรือองค์กรของรัฐ เพื่อประโยชน์ของรัฐหรือเพื่อประโยชน์ของ ส่วนรวม แต่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้มีผลประโยชน์ส่วนตนเข้าไปแอบแฝง หรือเป็นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในรูปแบบต่าง ๆ หรือนำประโยชน์ส่วนตนหรือความสัมพันธ์ส่วนตนเข้ามามีอิทธิพลหรือเกี่ยวข้องในการใช้อำนาจหน้าที่ดุลยพินิจ ในการพิจารณาตัดสินใจในการกระทำใดๆ หรือดำเนินการดังกล่าวนั้น เพื่อแสวงหาประโยชน์ในทางการเงินหรือ ประโยชน์อื่น ๆ สำหรับตนเองหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

รูปแบบของการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม มีได้หลายรูปแบบไม่จำกัดอยู่ในรูปแบบตัว

เงิน หรือทรัพย์สินเท่านั้น แต่รวมถึงผลประโยชน์อื่น ๆ ที่ไม่ได้อยู่ในรูปแบบของตัวเงินหรือทรัพย์สินด้วย จำแนก รูปแบบของการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม ออกเป็น 7 รูปแบบ คือ

1. การรับผลประโยชน์ต่าง ๆ (Accepting benefits) หรือ สินบน ซึ่งผลประโยชน์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นทรัพย์สิน ของขวัญ การลดราคา การรับความบันเทิง การรับบริการ การรับการฝึกรบ หรือสิ่งอื่นใดใน

ลักษณะ เดียวกันนี้ และผลจากการรับผลประโยชน์ต่างๆ นั้น ได้ส่งผลให้การตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการดำเนินการ ตามอำนาจหน้าที่

2. การทำธุรกิจกับตัวเอง (Self-dealing) หรือเป็นคู่สัญญา (Contracts) เป็นการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยเฉพาะผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจ เข้าไปมีส่วนได้ส่วนเสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานที่ตนสังกัด โดยอาจจะ เป็นเจ้าของบริษัททำสัญญาเอง หรือเป็นของเครือญาติ สถานการณ์เช่นนี้เกิดบทบาทที่ขัดแย้ง หรือเรียกได้ว่าเป็น ทั้งผู้ซื้อและผู้ขายในเวลาเดียวกัน

3. การทำงานหลังจากออกจากตำแหน่งหน้าที่สาธารณะหรือหลังเกษียณ (Post-employment) เป็นการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐลาออกจากหน่วยงานของรัฐ และไปทำงานในบริษัทเอกชนที่ดำเนินธุรกิจประเภท เดียวกันหรือบริษัทที่มีความเกี่ยวข้องกับหน่วยงานเดิม โดยใช้อิทธิพลหรือความสัมพันธ์จากที่เคยดำรง ตำแหน่งในหน่วยงาน เดิมนั้น หาประโยชน์จากหน่วยงานให้กับบริษัทและตนเอง

4. การทำงานพิเศษ (Outside employment or moonlighting) ในรูปแบบนี้มีได้หลายลักษณะไม่ ว่าจะเป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้ตั้งบริษัทดำเนินธุรกิจ ที่เป็นการแข่งขันกับหน่วยงานหรือองค์การสาธารณะ ที่ตน สังกัด หรือการรับจ้างพิเศษเป็นที่ปรึกษาโครงการโดยอาศัยตำแหน่งในราชการสร้างความน่าเชื่อถือว่า โครงการ ของผู้ว่าจ้างจะไม่มีปัญหาติดขัดในการพิจารณาจากหน่วยงานที่ปรึกษาสังกัดอยู่

5. การรู้ข้อมูลภายใน (Inside information) เป็นสถานการณ์ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐรับ ใช้ประโยชน์จากการ ที่ตนเองรับรู้ข้อมูลภายในหน่วยงาน และนำข้อมูลนั้นไปหาผลประโยชน์ให้กับตนเองหรือพวกพ้อง อาจจะไป หา ประโยชน์โดยการขายข้อมูลหรือเข้าเอาประโยชน์เสียเอง

6. การใช้ทรัพย์สินของราชการเพื่อประโยชน์ธุรกิจส่วนตัว (Using your employer's property for private advantage) เป็นการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐนำเอาทรัพย์สินของราชการซึ่งจะต้องใช้เพื่อประโยชน์ของ ทาง ราชการเท่านั้นไปใช้เพื่อประโยชน์ของตนเองหรือพวกพ้อง หรือการใช้ให้ผู้อื่นได้บังคับบัญชาไปทำงาน ส่วนตัว

7. การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ในการเมือง (Pork-barreling) เป็นการที่ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือผู้บริหารระดับสูงอนุมัติโครงการไปลงพื้นที่หรือบ้านเกิดของตนเอง หรือ การ ใช้งบประมาณสาธารณะเพื่อหาเสียง

8. การใช้ตำแหน่งหน้าที่แสวงหาประโยชน์แก่เครือญาติหรือพวกพ้อง (Nepotism) หรืออาจจะ เรียกว่า ระบบอุปถัมภ์พิเศษ เป็นการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ใช้อิทธิพลหรือใช้อำนาจหน้าที่ทำให้หน่วยงานของตน เข้า ทำสัญญากับบริษัทพี่น้องของตน

9. การใช้อิทธิพลเข้าไปมีผลต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่รัฐหรือหน่วยงานของรัฐอื่น (influence) เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองหรือพวกพ้อง โดยมีเจ้าหน้าที่ของรัฐรับใช้ตำแหน่งหน้าที่ข่มขู่ผู้ได้บังคับบัญชาให้ หยุดทำการตรวจสอบบริษัทของเครือญาติของตน

เกณฑ์โอกาสเกิดความเสี่ยง (Likelihood)

5	เกิดขึ้นประจำ
4	เกิดขึ้นบ่อย
3	เกิดขึ้นบ้าง
2	เกิดขึ้นน้อย
1	เกิดขึ้นยาก

เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
5	มูลค่าความเสียหายมากกว่า 80.00% ของงบประมาณที่จัดสรรให้ และ/หรือ มีการเผยแพร่ข่าวสื่อภายในและต่างประเทศเป็นวงกว้าง
4	มูลค่าความเสียหาย 60.01 – 80.00% ของงบประมาณที่จัดสรรให้ และ/หรือ มีการเผยแพร่ข่าว มากกว่า 15 วัน
3	มูลค่าความเสียหาย 40.01 – 60.00% ของงบประมาณที่จัดสรรให้ และ/หรือ มีการเผยแพร่ข่าว 2-3 วัน
2	มูลค่าความเสียหาย 20.01 - 40.00% ของงบประมาณที่จัดสรรให้ และ/หรือ มีการเผยแพร่ข่าว 1 วัน
1	มูลค่าความเสียหายไม่เกิน 20% ของงบประมาณที่จัดสรรให้ และ/หรือไม่มีการเผยแพร่ข่าว

เกณฑ์การวัดระดับความเสี่ยงต่อการรับสินบน

Risk Score					
โอกาสเกิด	ผลกระทบ				
	1	2	3	4	5
5	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
4	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
3	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
2	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
1	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง

สำนักงานเขตภาษีเจริญจัดทำมาตรการจัดการความเสี่ยงต่อการรับสินบนโครงการอาหารกลางวันเด็กนักเรียน
และถ่ายทอดสู่โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ เพื่อนำไปปฏิบัติ

การประเมินความเสี่ยงต่อการรับสินบน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

กระบวนการ/งาน/ โครงการ	เกณฑ์ในการประเมินความเสี่ยงต่อการรับสินบน	ประเด็นความเสี่ยง ต่อการรับสินบน	ระดับความเสี่ยง ต่อการรับสินบน		แผนบริหารจัดการความเสี่ยง ต่อการรับสินบน
			โอกาส (2)	ผลกระทบ (3)	
โครงการอาหาร กลางวันเด็กนักเรียน	<p>โอกาส (Likelihood)</p> <p>1 = เกิดขึ้นยาก</p> <p>2 = เกิดขึ้นน้อย</p> <p>3 = เกิดขึ้นบ้าง</p> <p>4 = เกิดขึ้นบ่อย</p> <p>5 = เกิดขึ้นประจำ</p>	<p>ผู้ประกอบการ อาจมอบผลประโยชน์แก่ คณะกรรมการตรวจรับ ให้ยืนยันว่าอาหาร เหมาะสมตามเกณฑ์ แม้ความเป็นจริง</p>	สูง		<p>ดำเนินการตามมาตรการจัดการความเสี่ยง ต่อการรับสินบนโครงการอาหารกลางวัน เด็กนักเรียน ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อความโปร่งใสและเสริมสร้าง การมีส่วนร่วม ในการป้องกันการทุจริต งบประมาณโครงการอาหารกลางวัน เด็กนักเรียน ให้ปิดประกาศประชาสัมพันธ์ รายการอาหารในแต่ละวัน ให้ผู้ปกครอง และเด็กนักเรียนทราบ 2. ถือปฏิบัติเป็นไปตามขั้นตอนของ ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการ จัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 โดยเคร่งครัด 3. การแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจประเมิน การจัดการอาหารและอาหารเสริม (นม) หมั้นตรวจติดตามการจัดซื้อจ้างอาหาร กลางวันของสถานศึกษาให้เป็นไปตาม ระเบียบกฎหมายอย่างเคร่งครัด
	<p>ผลกระทบ (Impact)</p> <p>1 = มูลค่าความเสียหายไม่เกิน 20% ของงบประมาณ ที่จัดสรรให้ และ/หรือ ไม่มีการเผยแพร่ข่าว</p> <p>2 = มูลค่าความเสียหาย 20.01 - 40.00% ของงบประมาณ ที่จัดสรรให้ และ/หรือ มีการเผยแพร่ข่าว 1 วัน</p> <p>3 = มูลค่าความเสียหาย 40.01 – 60.00% ของงบประมาณ ที่จัดสรรให้ และ/หรือ มีการเผยแพร่ข่าว 2-3 วัน</p> <p>4 = มูลค่าความเสียหาย 60.01 – 80.00% ของงบประมาณ ที่จัดสรรให้ และ/หรือ มีการเผยแพร่ข่าว มากกว่า 15 วัน</p> <p>5 = มูลค่าความเสียหายมากกว่า 80.00% ของงบประมาณ ที่จัดสรรให้ และ/หรือ มีการเผยแพร่ข่าวสื่อภายในและ ต่างประเทศเป็นวงกว้าง</p>	<p>อาหารที่จัดทำ ไม่เหมาะสมกับราคา ที่จัดจ้างทำอาหารกลางวัน</p>			

กระบวนการ/งาน/ โครงการ	เกณฑ์ในการประเมินความเสี่ยงต่อการรับสินบน	ประเด็นความเสี่ยง ต่อการรับสินบน	ระดับความเสี่ยง ต่อการรับสินบน		แผนบริหารจัดการความเสี่ยง ต่อการรับสินบน
			โอกาส (2)	ผลกระทบ (3)	
	<p>ผลกระทบ (Impact)</p> <p>1 = แทบจะไม่มี</p> <p>2 = ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงาน มีคนร้องเรียนแจ้งเบาะแส</p> <p>3 = - มีการส่งหนังสือร้องเรียนและตั้งคำถามต่อการทำงาน โดยไม่ได้รับคำตอบที่ชัดเจน</p> <ul style="list-style-type: none"> - หน่วยตรวจสอบของหน่วยงาน หรือหน่วยตรวจสอบ จากภายนอกเข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง <p>4 = - ร้องเรียนต่อสื่อมวลชนและมีการออกข่าว</p> <ul style="list-style-type: none"> - ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใส สื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ลงข่าวอย่างต่อเนื่องและ สังคมให้ความสนใจ <p>5 = - เกิดการฟ้องร้องต่อศาล หรือหน่วยงานกำกับดูแล องค์กรตรวจสอบทำการตรวจสอบความเสียหายที่เกิดขึ้น</p> <ul style="list-style-type: none"> - เกิดความเสียหายต่อรัฐเจ้าหน้าที่ถูกลงโทษ ข้อมูลความผิดเข้าสู่กระบวนการทางยุติธรรม 				<p>4. ให้โรงเรียนจัดอาหารและอาหารเสริม (นม) ในโรงเรียนให้เป็นไปตามมาตรฐาน และเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน ตามระบบ Thai School Lunch for และ แนวทางการจัดการอาหารปลอดภัยใน สถานศึกษา</p>